

Keski-Suomen vanhusneuvoston kokous 08.05.2024

Aloite: Ikääntyneiden asumisturvallisuus kartoitus Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneille

Tässä aloitteessa on huomioitu Multian, Uuraisten, Petäjäveden ja Keuruun vanhusneuvostojen aikaisempi aloite henkilöturvallisuuskartoitusten tekeminen senioreille Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Kotona asumisen turvallisuudesta on tullut paljon palautetta aloitteen tehneiden kuntien vanhusneuvoston jäsenille. Tavallaan tämä aloite on huoli-ilmoitus yhteydenottojen perusteella. Näyttäisikin, että erityisesti syrjäseudulla ikääntyneet asuvat yksin tai pariskuntana asunnoissa, joissa ei ole esimerkiksi tehty paloturvallisuustarkastuksia juuri ollenkaan. Koronan myötä siirryttiin kyselyihin ja asumisturvallisuus monen ikääntyneen kotona on selvittämättä. Kuitenkin ikääntyneiden tulisi pystyä asumaan kotonaan, palvelujen turvin yhä pidempään. Näin säästetään raskaimmissa hoitokustannuksissa.

Vanhusneuvosto haluaa korostaa aloitteessaan ennaltaehkäisyn merkitystä. Ikääntyessä riskitekijät kasvavat kaikkien arvaamattomien tekijöiden osalta. Liikkuminen hidastuu, jolloin asunnosta poistuminenkin hankaloituu. Muisti heikkenee, tehdään vääriä ratkaisuja, vaaratilanteita ei tunnisteta, lääkitykset saattavat heikentää toimintakykyä jne. Lisäksi apu ei pääse perille, jos kulkuväylät on huonosti hoidettu tai vain muuten ahtaat. Asumisturvallisuus selvityksessä nostettaisiin esille kotitapaturmien mahdollisuudet kuin myös mm paloturvallisuus. Käsitksemme mukaan pelastustoimen riskeihin perustuvat kohdennetut paikan päällä tehtävät tarkastukset ovat lakisääteisiä onnettomuuksien ennaltaehkäiseviä tarkastuksia, joita voidaan suunnata kotona asuvien ikäihmisten asuntoihin.

Esitämme, että hyvinvointialueella käynnistettäisiin hanke, jossa Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneitä, esimerkiksi yli 80-vuotiaita omassa kodissaan asuvia pyydettäisiin vapaaehtoisesti osallistumaan asumisen kokonaisturvallisuuskartoitukseen. Osallistujilta edellytettäisiin, etteivät he vielä ole hoidon arviointiin perustuvien hyvinvointialueen palvelujen piirissä.

Hankkeessa selvittäisiin ikäihmisten asumisturvallisuus, toimintakyky kyseisessä asuinympäristössä, asuinpaikan saavutettavuustiedot jne. Toimintakyvyn arvioinnissa voidaan käyttää esim. RAI-arviointia, josta on hyvää kokemusta hyvinvointialueella ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Tiedot olisivat käytettävissä myös ikääntyneen

mahdollisissa päivystyksellisissä kontakteissa terveydenhuoltoon. Luonnollisesti osallistuminen pitää olla vapaaehtoista.

Asumisturvallisuusasioissa ikääntyneet tarvitsevat lähiohjausta ja apua mahdollisiin korjauksiin. Hankkeessa olisikin tärkeä olla yhteydessä myös kuntien rakennus- ja kaavoituksen asiantuntijoihin.

Vanhusneuvosto esittää siis hanketta, jossa pilotoitaisiin ikääntyneiden kokonaisuusasukasurvaluuteen liittyvät seikat. Tavoitteena on, että ikääntyneet voisivat mahdollisimman pitkään asua turvallisesti kotonaan ja elää oman näköistä, laadukasta elämää. Hankkeen avulla saatuja kokemuksia voitaisiin laajentaa koko hyvinvointialueelle.

Hankkeessa tarvittaisiin pelastustoimeen ja terveydenhuoltoon liittyvää asiantuntemusta.